

LBRIS

We know
books

ROBERT HUGH BENSON

STĂPÂNITORUL
LUMII ACESTEIA

Traducere și note
de Bogdan Buzdugan

PREȘIA

Prefață	7
Cuvânt înainte	11
Prolog	12
Cartea I APARIȚIA	27
Capitolul I	29
Capitolul II	49
Capitolul III	72
Capitolul IV	90
Capitolul V	104
Cartea a II-a ÎNTÂLNIREA	117
Capitolul I	119
Capitolul II	139
Capitolul III	166
Capitolul IV	194
Capitolul V	211
Capitolul VI	229
Capitolul VII	247
Capitolul VIII	260
Cartea a III-a VICTORIA	279
Capitolul I	281
Capitolul II	299
Capitolul III	310
Capitolul IV	330
Capitolul V	346
Capitolul VI	361

(I)

Oliver Brand, noul reprezentant al orașului Croydon, stătea în birou, privind pe geam peste mașina de scris.

Casa sa era cu fața îndreptată spre nord, fiind situată la capătul căii ferate de pe Surrey Hills – totul era acum de nerecunoscut, căci șinele fuseseră tăiate și locul excavat în întregime. Doar un comunist putea fi inspirat de o asemenea priveliște.

Malul de pământ se surpa abrupt chiar în fața ferestrelor largi... dincolo de povârniș, cât cuprindeai cu ochii, se întindea marea lume cu toate realizările triumfătoare ale omului. La o adâncime de douăzeci de metri față de nivelul solului, două piste – fiecare de cel puțin 400 m lățime – înaintau pe o distanță de 1500 m, formând apoi o intersecție uriașă. La stânga era prima arteră principală spre Brighton, înscrisă cu majuscule în ghidul rutier, iar la dreapta a doua arteră principală spre Tunbridge și Districtul Hastings. Ambele artere aveau benzile delimitate de un zid de ciment. Pe prima erau șinele de oțel pentru tramvaiul electric, iar pe a doua, care la rândul ei era împărțită în alte trei benzi, circulau vehiculele motorizate. Mai întâi trenul guvernamental cu o viteză de aproape 250 kilometri pe oră, apoi vehiculele private cu o viteză ce nu depășea 100 kilometri pe oră, și în cele din urmă linia guvernamentală de transport economică cu o viteză de până la 50 kilometri pe oră, cu stații la fiecare opt kilometri de drum. Mai era apoi o ultimă bandă rezervată pietonilor, cicliștilor și mașinilor obișnuite, pe care nimeni nu putea rula cu o viteză mai mare de 20 kilometri pe oră.

Dincolo de benzile acestea enorme se întindea un câmp de acoperișuri de case, printre care răsărea ici și colo câte un turn scund indicând prezența unei instituții publice. Prin aerul lipsit de

orice urmă de fum, senin și luminos, puteai vedea tot din districtul Caterham, în stânga, până la partea din față a localității Croydon. Înspre nord-vest, în zarea îndepărtată, putea fi distins conturul colinelor suburbane în contrast puternic cu cerul de aprilie.

Era surprinzător de puțin zgomot dată fiind densitatea populației din zonă, căci nu se auzea decât bătăitul șinelor atunci când trecea pe aproape vreun tren ce mergea spre nord sau spre sud, și sunetul dulce ocazional al vehiculelor mari motorizate atunci când se apropiau sau se depărtau de intersecție. În interiorul biroului său răzbătea doar un murmur ușor și liniștitor ce umplea aerul precum bătăitul albinelor dintr-o grădină de flori.

Lui Oliver îi plăcea să observe orice semn de viață, să contemple panorama intens animată ce i se desfășura înaintea ochilor, și să prindă în auz toate sunetele, ceea ce și făcea acum, zâmbind ușor, ca pentru sine, în timp ce scruta prin geam aerul limpede al zilei. Pregătindu-și buzele, atinse încă o dată cheile și începu să-și alcătuiască discursul.

* * *

Casa lui era foarte bine amplasată, în colțul uneia din enormele pânze de păianjen ce înțesau întreaga țară. Era tot ce-și putea dori, căci aflându-se relativ aproape de Londra, fusese scoasă la vânzare cu un preț extrem de avantajos. Bogătanii se retrăgeau acum la mai mare depărtare, depășind raza de cel puțin 150 kilometri față de inima vibrantă a Angliei, dar chiar și așa casa sa era într-o zonă liniștită, întocmai cum își dorise. În zece minute ajungea la Westminster, iar pe mare îi lua douăzeci de minute să treacă de cealaltă parte. Circumscripția i se desfășura dinainte ca o hartă ieșită în relief. Mai mult de atât, de când fusese deschis și terminalul *Great London* la doar zece minute distanță, avea legături cu toate liniile *First Trunk* spre toate marile orașe ale Angliei. Pentru un politician cu posibilități financiare reduse, care putea fi însă invitat să țină un

discurs, de exemplu ca în seara asta la Edinburgh, și mâine seară în Marsilia, era cât se poate de bine poziționat.

Plăcut la înfățișare, trecut puțin de treizeci de ani, avea ochii albaștri, tenul deschis și un păr negru sârmos. Era totdeauna proaspăt bărbierit, suplu, viril, cu o prezentă de-a dreptul magnetică. În această zi era deosebit de mulțumit de sine și de toată lumea din jur. Buzele i se mișcau ușor în timp ce lucra, entuziasmul se vedea în pupilele ce i se dilatau și micșorau încontinuu; se opri nu doar o dată pentru a se privi intens, zâmbind și înroșindu-se de fiecare dată la față.

Ușa se deschise deodată, și în încăpere intră un bărbat între două vârste, vizibil iritat, cu un vraf de acte după el. Lăsându-le sec pe masă, dădu apoi să iasă fără a spune măcar un cuvânt. Oliver, însă, îl făcu atent ridicând mâna, trase apoi de o manetă și i se adresă:

— Despre ce e vorba, dle Phillips?

— Știri din Est, dle, îi spuse secretarul.

Oliver aruncă o privire piezișă și puse mâna pe acte.

— Au trimis vreun mesaj complet?

— Nu, dle, a fost iarăși întrerupt. E menționat și numele dlui Felsenburgh.

Oliver părea să nu fi auzit asta; ridicând iute foile subțiri, începu a le răsfoi de zor.

— A patra pagină de deasupra, dle Brand.

Oliver dădu din cap nerăbdător, și ca la un semn secretarul ieși iute din cameră.

A patra pagină, care era verde și cu scris roșu, părea să-i fi captat toată atenția lui Oliver, căci după ce o parcursese o dată, o mai citi de două ori, lăsându-se pe spate în scaun. Oftă apoi, privind iarăși pe geam.

Ușa se deschide din nou, și de astă dată intră în cameră o fată înaltă:

— Care mai e situația, dragul meu?

Oliver dădu din cap, strângând din buze.

— Nimic lămurit, zise el. E chiar mai tulbure decât de obicei.
Ascultă aici!

Ridică foaia verde și începu să citească cu voce tare, ea așezându-se în acest timp la fereastră, pe scaunul din stânga lui.

Făptură fermecătoare, tânăra avea o siluetă zveltă, ochii gravi, de culoarea topazului aprins, buzele pline de un roșu aprins, iar capul plăcut la vedere era încadrat în mod armonios de curbura umerilor ei frumoși. Până să ia Oliver foaia în mână, măsurase mai întâi cu pași domoli toată camera, și acum așezată din nou pe scaun, arbora în rochia sa cafenie un aer grațios și impunător. Părea să asculte tot cu o răbdare bine drămuțită, dar ochii scânteietori îi trădau interesul veritabil.

— *Irkutsk – Aprilie – ieri 14 – ca – de obicei dar – se pare că – dezertările – din – trupele – Sufi – continuă – să se înmulțească – Felsenburgh – a vorbit – mulțimii – budiste – numind atentatul – de vinerea – trecută – împotriva lui Llama – opera – anarhiștilor – Felsenburgh – urmează a pleca – la Moscova – după cum – și-a propus...* Asta e tot, încheie Oliver descurajat. Transmisia a fost, ca de obicei, întreruptă.

Fata începu să-și legene un picior.

— Nu înțeleg nimic, zise ea. Până la urmă cine e Felsenburgh?

— Draga mea copilă, întrebarea asta e pe buzele tuturor. Nu se știe nimic în afară de faptul că a fost inclus în ultimul moment în rândul delegației americane. *The Herald* i-a publicat săptămâna trecută povestea vieții, dar sunt multe lucruri care se bat cap în cap. E cu siguranță tânăr și a trăit fără îndoială până acum în anonim.

— Acum e clar că s-a terminat cu anonimul, observă fata.

— Știu... Pare că totul a fost orchestrat de el, căci nu se spune nimic despre ceilalți. Din fericire, e de partea cea bună a baricadei.

— Dar ce părere ai despre tot ce se întâmplă?

Oliver se întoarse iar spre geam, privind în gol.

— Cred că situația e instabilă, zise el. Și ce e mai remarcabil e tocmai faptul că aici aproape nimeni nu-și dă seama de acest

lucru. Pesemne că depășește puterea de imaginație a oamenilor. Nu există, însă, nicio îndoială că Orientul pregătește de cinci ani încoace o expediție în Europa. Americanii sunt singurii care au făcut investigații în acest sens, iar aceasta e ultima încercare de a pune frână acestor planuri. Dar de ce oare trebuie Felsenburgh să vină el personal pe front..., își curmă el firul gândurilor. Mai mult ca sigur e un bun lingvist. E cel puțin a cincea oară când vorbește mulțimii – poate că nu e decât interpretul americanilor. O, Doamne, oare cine o fi...

— Mai are și alt nume?

— Parcă Julian. Așa zice într-unul din mesaje.

— Și mesajul ăsta cum de a ajuns la noi?

Oliver clătină din cap.

— Printr-o companie privată. Agenturile europene și-au încetat activitatea. Toate stațiile de telegraf sunt acum păzite zi și noapte. Șiruri întregi de voloare sunt desfășurate de-a lungul frontierelor. Imperiul vrea să ajungă la o înțelegere fără să trateze cu noi.

— Și dacă totul eșuează?

— Draga mea Mabel, dacă se dezlănțuie iadul... și zicând asta, își desfăcu disprețuitor mâinile.

— Și guvernul ce face?

— Lucrează zi și noapte, ca tot restul cancelariilor Europei. Dacă se ajunge la război, va fi neîndoielnic cea de pe urmă îndârjită încleștare dintre bine și rău.

— Și ce posibilități ar fi?

— Sunt două posibilități, zise încet Oliver. Una, să se teamă de America, și frica asta să-i unească; iar alta, să fi ajuns la o coaliție din rațiuni cu totul filantropice. Dacă ar putea înțelege că tocmai cooperarea e singura nădejde a întregii lumi. Dar religiile lor afurisite...

Fata oftă, plimbându-și din nou privirea peste întinderea vastă a acoperișurilor ce putea fi văzută de la geam.

Situația era, într-adevăr, cât se poate de gravă. În ultimii treizeci și cinci de ani, acest imperiu gigantic, format dintr-o

federatie de state condusă de Fiul Cerului (posibilă doar prin alianța dinastiilor nipone și chineze, precum și căderea Rusiei), și-a consolidat și mai mult forțele, conștientizând – mai ales de când prinsese în strânsoarea gâlbejitelor și viguroaselor sale labe Australia și India – cu atât mai mult propria putere. În timp ce restul omenirii resimțea din plin nebunia războiului, început prin fărâmițarea Republicii Ruse, căzută sub asaltul concomitent al feluritelor seminții galbene, acestea din urmă își dădeau seama ce bine pot exploata actuala stare de fapt. Părea acum că toată civilizația ultimului secol va fi din nou înghițită de haos. Și asta nu pentru că ar fi avut neapărat un asemenea obiectiv, ci mai curând datorită faptului că liderii acestor popoare începeau să se dezmoștească din somnul în care fuseseră cufundați aproape o veșnicie, și acum era greu să îți închipui că ar mai putea fi opriti. Înflorător, pe de altă parte, era și zvonul că această mișcare ar fi alimentată de mult fanatism religios, ceea ce însemna că răbdătorul Orient își propunea, în sfârșit, să-i convertească – prin echivalentul modern al sabiei și focului – pe toți cei care nu mai credeau decât în Umanitate.

Pentru Oliver așa ceva era nebunie curată. Se întoarse spre fereastră și privind întinderea liniștită a aceluia vast domeniu londonez, își lăsă imaginația să treacă peste fruntariile Europei, văzând astfel pretutindeni triumful covârșitor al logicii și așa-zisului bun simț asupra basmelor Creștinismului. Părea de nesuferit gândul că totul trebuie să fie din nou înghițit de această vrie barbară a sectelor și dogmelor de tot felul, căci aici s-ar ajunge dacă Orientul ar pune mâna pe Europa. S-ar înfiripa atunci chiar și în catolicism – își zise el – vâlvătaia credinței strănii ce-a scăpărat de atâtea ori, oricând s-a năpustit prigoana să o stingă. În mintea lui Oliver, dintre toate credințele, catolicismul era cea mai grotescă și înrobitoare cu putință. Și tocmai această perspectivă îl tulbura peste măsură, mai mult decât ideea unei catastrofe materiale și a șuvoiului de sânge ce-ar năpădi Europa la ruperea zăgazurilor Orientului. Din

perspectiva aceasta religioasă, unica speranță – după cum îi spusese în repetate rânduri lui Mabel – era Panteismul pasiv și contemplativ, care în ultima sută de ani pătrunsese puternic atât în Orient, cât și în Occident, răspândindu-se printre mahomedani, budiști, hinduși, confucianiști și toți ceilalți, cu un mare potențial de inhibare a freneziei supranaturale ce îi inspira pe toți deopotrivă.

Din prisma lui, Panteismul – la care și el aderase – era credința în „Dumnezeul” văzut ca sumă a întregii vieți create, al Cărui Unitate cu totul impersonală era însăși esența ființei Sale.

Prin urmare, competiția era erezia ultimă ce îi asmute pe oameni împotriva semenilor lor, întârziind progresul, căci în mintea lui progresul consta în contopirea individului cu familia sa, a familiei mici cu familia și mai largită a comunității, a comunității cu întregul continent, și a continentului cu întreaga lume. Și, astfel, lumea în sine era, clipă de clipă, această stare a vieții impersonale. Asta era de fapt ideea catolică – despuiată de componenta sa supranaturală – a unirii destinelor pământești, care duce la abandonarea pe de o parte a individualismului și pe de altă parte a supranaturalului. Pentru el, trecerea de la Dumnezeu imanent la Dumnezeu transcendent era o trădare: nu există Dumnezeu transcendent, căci Dumnezeu, atât cât a putut fi El cunoscut, este om.

Cu toate acestea, cei ce devin – după anumite cutume – soț și soție, intrând sub incidența interminabilului contract, recunoscut acum în mod explicit de către Stat, sunt la ani lumină depărtare de starea de lăncezeală grea pe care o împărtășesc materialistii. Lumea, pentru cei dintâi, palpită de viața care irumpe în flori, animale și oameni – totul e un torent de energie frumoasă ce țâșnește din străfunduri, scâldând îmbelșugat tot ce mișcă și tresaltă de simțire. E de aceea absolut firesc ca o asemenea dragoste să fie mai plină de semnificații, vorbind pe limba minților ce se hrănesc cu acest elan vital și purtând cu sine totodată anumite taine ce sunt mai degrabă ademenitoare decât uluitoare, căci cu fiecare

descoperire pe care o face Omul, învederează alte nebănuite străluciri ale măreției Sale. Până și obiectele neînsuflețite, fosilele, curentul electric, aștrii din zărilor îndepărtate ce sunt toate praf răspândit de Spiritul Lumii, dau mărturie de a Sa fire, fiind îmbibate de mireasma prezenței Acestuia.

Anunțul, de pildă, făcut în urmă cu douăzeci de ani de astronomul Klein, prin care a fost atestată existența și a altor planete populate în Univers, a schimbat enorm de mult percepția despre sine a oamenilor. Condiția esențială pentru avansarea pe calea progresului și construirea Ierusalimului pe această planetă care s-a întâmplat să fie reședința întregii omeniri, este pacea, iar nu sabia pe care Hristos a adus-o în lume, sau pe care a mântuit-o Mahomed. Pacea, însă, pe care o dă această înțelegere nu era încă instaurată – pacea ce izvorăște din cunoașterea că omul e tot, având în sine puterea de a crește doar prin *statornică simpatie* față de semenii săi. Pentru Oliver și soția lui, ultimul secol era o adevărată revelație: vechile superstiții muriseră încetul cu încetul, făcând loc noii Lumini, acestui Spirit al Lumii care în sfârșit se trezise. În Vest, răsărise însă iarăși Soarele, și erau îngroziți și cu totul scârbiți văzând norii adunați acum din nou peste regatul în care cândva se născuseră toate credințele băbești.

* * *

Mabel se ridică îndată, apropiindu-se de soțul ei.

— Dragul meu, nu trebuie să te descurajezi. E posibil ca toate să treacă așa cum au trecut și până acum. E mare lucru că sunt deschiși măcar să asculte ce are de spus America. Și apoi mai e și acest domn Felsenburgh, care pare a fi de partea bună a baricadei.

Oliver îi luă mâna și o sărută.

(II)

O jumătate de oră mai târziu, la micul dejun, Oliver se arătă a fi de-a dreptul deprimat. Mama sa, o bătrână de aproape optzeci

de ani, care până la ora prânzului nu-și făcea niciodată apariția, păru să observe asta imediat, căci privindu-l îndelung în două rânduri și spunându-i câteva vorbe, se retrase apoi tăcută îndărătul farfuriei sale.

Odăița în care se aflau avea un ambient plăcut, fiind situată înaintea camerei lui Oliver, și tapetată conform standardelor universale în obișnuitul ton cromatic verde deschis. Ferestrele dădeau spre un petec de grădină, aflată în spatele casei, luând în vizor și zidul înalt cu iederă ce separa terenul lor de celălalt. Era, de asemenea, mobilată după *canoanele vremii*: în mijlocul camerei era plasată în mod practic o masă rotundă, încadrată de trei fotolii înalte, cu o înclinare ce le sporea gradul de confort; iar în centrul mesei, pe o structură ce părea a fi o coloană rotundă destul de amplă, era așezată toată vesela. Erau de-acum treizeci de ani de când se împământenise practica amplasării sufrageriei deasupra bucătăriei: în casele oamenilor avuți vedeai tot timpul acest dispozitiv, care făcând corp comun cu masa, era propulsat și coborât de puterea hidraulică. Dușumeaua era din azbest placat cu plută – invenție americană – ce absorbea cu totul zgomotul, fiind ușor de întreținut, plăcută atât văzului, cât și la atingere.

Mabel fu cea care curmă liniștea.

— Și discursul tău de mâine? întrebă ea, ridicându-și furculița.

Oliver se însenină puțin la față și începu repede a vorbi.

Părea că întregul Birmingham era încet cuprins de-un freamăt general: fabricile europene nu mai reușeau să acopere nevoile, și lumea ieșise iar în stradă, protestând pentru comerț liber cu America. Era, așadar, treaba lui Oliver să-i facă să-și țină fleanca. Era de prisos – avea el de gând să le spună – să se agite până când nu era cu totul concluzionată afacerea orientală. Cu alte cuvinte, nu puteau perturba acum activitatea Guvernului cu amănunte de acest fel. Și își propunea să le spună că, de altfel, conducerea Statului e cu totul de partea lor, și că negreșit va fi găsită cât mai curând o soluție.

— Sunt tare încăpățânați, adăugă el aprig, încăpățânați și egoiști, ca niște copii care încep a plânge după mâncare când nu mai sunt decât zece minute până la masă. Se va găsi o soluție, dar să mai aștepte și ei puțin...

— Și ai de gând să le spui asta?

— Că sunt încăpățânați? Desigur!

Mabel își privi bărbatul și în ochi i se ivi o licărire de mulțumire. Știa prea bine că popularitatea lui se datora îndeosebi tocmai acestui fel deschis de a vorbi: oamenilor le plăcea să fie muștrați și chiar abuzați de un astfel de om genial și cutezător. O știa fiindcă și pentru ea acest dans al furiei sale pline de magnetism era irezistibil.

— Și cu ce pleci?

— Plec de la Blackfriars cu volorul de șase seara. Mitingul e programat pentru ora șapte, cred că până la ora nouă mă și întorc.

Se avântă apoi asupra antreului, făcându-și mama să ridice privirea și să-l învâluie cu zâmbetul ei răbdător de bătrânică.

Mabel începu să bată ușor tactul cu degetele pe țesătura de damasc.

— Grăbește-te, te rog, dragul meu. La trei trebuie să fiu în Brighton.

Oliver înghiți și ultima îmbucătură, împingându-și farfuria spre centrul mesei – aruncă o privire iute pentru a fi sigur că sunt adunate acolo toate farfuriile, și băgă apoi mâna sub masă.

Coloana din centrul mesei dispăru pe dată, fără niciun zgomot, iar cei trei rămaseră liniștiți în așteptarea clinchetului vaselor.

Venerabila doamnă Brand, cu șalul ei din mătase neagră de acum cincizeci de ani, era o bătrână destul de zdravănă, având încă oareșice rozaliu în obraji săi zbârciți, dar în dimineața asta se vedea că era și ea puțin abătută. Antreul nu îi părea tocmai reușit, era clar că noul personal nu se ridica la înălțimea profesionalismului bucătarilor dinainte. Mâncarea era cam

grunzuroasă, și era hotărâtă să reglementeze cât mai degrabă situația.

Se auzi un clinchet, un sunet ca o lovitură ușoară, și blidarul cilindric țâșni ca un cocoș fript, reluându-și locul în mijlocul mesei.

* * *

După micul dejun, mai aveau acum un minut sau două pentru ei singuri înainte ca Mabel să iasă din casă pentru a prinde trenul de la al patrulea nivel subteran, care pleca spre joncțiune la două și jumătate.

— Ce-i cu mama? întrebă el.

— O! e vorba tot de mâncare. Nu reușește să se obișnuiască cu felul de a găti al noilor bucătari, zice că nu-i priește.

— Să fie doar asta?

— Da, dragul meu, sunt sigură. În ultima vreme nu spune mai nimic.

Auzind asta, Oliver se liniști, privind-și soția ieșind din cameră. În ultima vreme se întâmplase o dată sau de două ori să fie tulburat de câte o vorbă aruncată în treacăt de mama sa. Ea avusese parte în primii ani ai copilăriei de acea creștere de altădată, în spiritul tradiției creștine, și lui îi părea uneori că perioada aceea de început își lăsase cumva o amprentă asupra sufletului ei. Îi plăcea să aibă tot timpul la căpătâi o carte veche, numită „Grădina sufletului,” chiar dacă tot timpul se apăra, zicând chipurile cu dispreț că toate acele lucruri nu sunt decât niște prostii. Oliver, însă, ar fi vrut ca ea să ardă de-a dreptul cartea, căci vedea în superstiția ei doar o încercare disperată de a ține cu dinții de viață – pentru el era limpede că, pe măsură ce degenerarea creierului se accentuează, e foarte probabil ca această pornire să crească în intensitate. Creștinismul nu e doar sălbatic, își spunea în sine, prin grotescul și imposibilitatea sa, dar și cu totul apatic, ținându-se departe de vâltoarea plină de ardoare a vieții. El știa că se mai prelinge totuși într-un firicel

uscăt, ivindu-se pe ici pe colo în câte o bisericuță întunecată și umflându-se apoi cu vuiet de sentimentalism isteric în catedrala din Westminster, unde odată și el intrând, se văzu privind în jurul său cu o furie plină de dezgust. Totul era doar o trâncăneală stranie și o grămadă de baliverne pentru cei neputincioși, bătrâni și slabi la minte. Gândul doar că și-ar putea vedea mama întorcându-se la o asemenea credință era groaznic.

Oliver manifestase dintotdeauna o opoziție înverșunată împotriva oricăror concesiilor față de Roma și Irlanda, i se părea de neconceput să fie lăsate cu totul la îndemâna acestor gogomării nesănătoase și înșelătoare ce fac oamenii să se răzvrătească – învățătura creștină era, pur și simplu, o plagă pentru umanitate. Nu fusese niciodată de acord cu cei ce susțin că ar fi mai bine ca toată otrava Occidentului să fie concentrată într-un singur loc decât să fie dispersată. În orice caz, așa se prezenta acum situația: Roma renunțase la pretențiile de odinioară asupra congregațiilor și a catedralelor din Italia pentru ca bătrânul înveșmântat în odăjdii sale de-un alb imaculat să-și poată încă păstra supremația asupra Vaticanului, peste care domnea bineînțeles Evul Mediu întunecat; iar Irlanda, câștigând autocefalia cu treizeci de ani în urmă, se declarase cu totul în favoarea catolicismului, îmbrățișând filosofia celui mai virulent individualism cu putință. Anglia își dădu cu bucurie acceptul, căci prin plecarea a cel puțin jumătate din populația ei catolică, scăpa de o cantitate enormă de frământări socio-politice, și urmându-și în continuare politica comunist-colonialistă, lăsă individualismul irlandez să se reducă pe sine la absurd.

Și, iată, că se întâmplau acolo o grămadă de ciudățenii... Oliver citise amuzat, dar și cu oarecare amărăciune, despre noi arătări ale Femeii în veșminte azurii, și cum erau ridicate noi lăcașuri de cult pe oriunde aceasta pășea, și mai puțin amuzat despre mutarea guvernului italian de la Roma la Torino, care astfel văduvea Republica de o însemnată cantitate de prestigiu sentimental, învăluind într-un nimb toate vechile găunoșenii

religioase care de-a lungul vremii dănuiseră prin tot felul de asocieri istorice ieftine. Era evident, în cele din urmă, că așa ceva nu mai putea supraviețui prea mult timp și lumea începea, în sfârșit, să înțeleagă.

Rămase în pragul ușii preț de câteva clipe după ce îi plecă soția, sorbind liniștit din viziunea glorioasă a rațiunii viguroase ce se răspândea văzând cu ochii peste întinderea nesfârșită a acoperișurilor, bolțile înalte din sticlă ale băilor publice și ale liceelor, turnurile școlilor unde, în fiecare dimineață, era intens implementată ideologia civică, și peste macaralele deșirate ca niște păianjeni și schelele pentru construcții, nefiind tulburat nici măcar de cele câteva clopotnițe răsfirate pe ici și colo. Privea acum ca la un spectacol minunat cum roiau prin negura cenușie a Londrei toți acești bărbați și femei, care cel puțin învățaseră lecția fundamentală a Noii Evanghelii, și anume că nu este alt dumnezeu în afară de om, altă preoțime în afara clasei politice, altă prorocie în afara doctrinei predate asiduu în școli.

Se întoarse apoi în casă pentru a-și pregăti în continuare discursul.

* * *

În drum spre Brighton, cu ziarul în poală, Mabel căzu și ea pe gânduri... vestea pe care Oliver o primise din Orient o tulburase mai mult decât lăsase să se vadă. Și, totuși, era greu de crezut că pericolul unei invazii avea, într-adevăr, mare concretețe. Viața occidentală era într-un tot dominată de pace și înțelegere: oamenii erau, în sfârșit, *scoși din groapa ticăloșiei*, și parcă nu puteai să te gândești că ar mai putea fi din nou afundați în *tina noroiului*⁴, așa ceva era contrar înseși legii evoluției. În sinea ei, nu putea totuși să nu admită că și catastrofa poate fi una din metodele prin care uneori operează Natura...

Se cufundase în tăcere, prinzând din când în când cu o privire fugară câte un crâmpei din ultimele noutăți.

4 Parafrază la *Psalmi*. /Psalmi 39, 2/